

A leggyakoribb bőrproblémák és kezelésük

Sokan mondják, hogy a bőrgyógyászat nem egy különálló orvosi szakág, mert a bőrön jelentkező tünetek valójában belgyógyászati betegségek kivetülései. Ez azonban csak a bőrelváltozások kisebbik részére igaz. Számos fertőző – vírusos, bakteriális vagy gombás – betegség ugyanis nem belső eredetű.

Továbbá a bőr különböző sejtjeiből kiinduló rosszindulatú sejtburjánzások sem a csontvelőben vagy a vérben alakulnak ki értelemszerűen először. Ezek mind-mind elsődlegesen a bőr betegségei, amelyeket bőrgyógyász szakorvosok hivatottak felismerni és kezelni. Magazinunk a leggyakoribb bőrbetegségek kialakulásáról, tüneteiről és kezeléséről kérdezte Dr. Boér Nóra bőrgyógyász szakorvost.

– Az is igaz, hogy a lelki állapotunk is hatással van bőrünk egészségére – említette meg a szakorvos. Mint rámutatott, ma már a nyugati orvostársadalom is elfogadja, hogy a lelki gondok összefüggésben vannak a testi tünetekkel.

Genetikailag is hajlamosak lehetnek az emberek egyik vagy másik bőrbetegségre – a leggyakrabban ekcémára vagy pikkelysömörré –, ami akár már gyermekkorban megjelenhet, de sok esetben csak felnőttkorban jelentkezik először.

– Akinek viszont veleszületett hajlama van valamilyen bőrbetegségre, azt egy stressz-

szes időszak is kihozhatja, ronthatja azaz korábban nem tapasztalt elváltozások jelennek meg a bőrén – magyarázta Dr. Boér Nóra.

A LEGGYAKORIBB BŐRBETEGSÉG: AZ EKCÉMA

Az ekcéma leginkább a nagyon fehér, eleve száraz bőrrel született emberek betegsége. Mint a szakorvos kifejtette, aki erre hajlamos, azoknál leggyakrabban tél végén, tavasszal jelentkezik, hiszen ez az időszak, amikor általában mindenkinek kiszárad a bőre a hidegtől és a szélről. A száraz bőr pedig, ha nem ápolják, az ekcémára hajlamosak esetében még jobban kipirosodik, berepedezik és viszketni kezd. Esetenként

még nedvedző, feszes, apró hólyagok is tarkítják a képet. Ekkor már gyulladás is fellép a bőrben, ilyenkor gyulladáscsökkentő belső és külső szerek alkalmazását írja elő az orvos.

Hangsúlyozta, hogy az ekcéma kialakulásában komoly szerepe van a tusfürdők használatának, amelyek szintén károsítják, szárítják a bőrt.

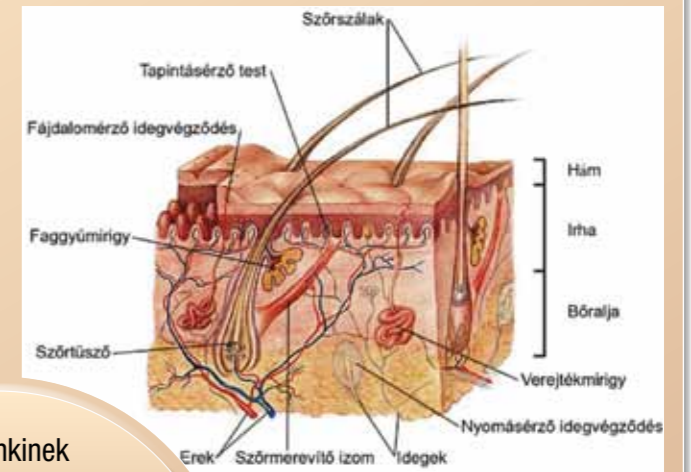
– Az ekcéma tekinthető civilizációs betegséggnek. Egészségesebb lenne, ha ritkábban fürödnénk, zuhanyoznánk, napi szinten inkább csak mosakodnánk, mint ahogy azt elődeink tették – jegyezte meg, hozzátéve, hogy a forró víz sem egészséges a bőrnek, télen azonban mindenki jobban szeret minél melegebb vízben tisztálkodni. Az ekcémára hajlamosaknak a szakorvos azt ajánlja, hogy inkább fürdőolajokkal mosakodjanak, mert azok szárítják a legkevésbé a bőrt. A háztartási vegyszerekkel való gyakori érintkezés, például a sok mosogatás, szintén gyakori okozója az ekcémás megbetegedésnek.

– A tisztító-, mosogatószeresek ugyanis nemcsak az edényekről és egyéb használati eszközeinkről távolítják el a koszt és a zsíros foltokat, hanem a bőrünkől is kioldják a zsírt. A bőrben viszont éppen a zsír köti meg a vizet, tehát egyszerre lesz víz- és zsírhányos a bőr, innen pedig már csak egy lépés a bőrgyulladás, vagyis az ekcéma kialakulása – magyarázta.

Dr. Boér Nóra kiemelte, hogy ekcémát tehát okozhat irritáció és allergia is, vannak viszont olyan esetek, amikor a szervezetben lévő gyulladásos góc tüneteként jelenik meg.

– Általában akkor gyanakszunk belső gyulladásra, ha csak a kézen és a talpon jelennek meg hólyagok. Ez az ekcémának egy speciális fajtája, amit egy gyulladt mandula vagy foggyökér, illetve nőgyógyászati, urológiai góc válthat ki. Alapvetően az ekcémát hidratáló és gyulladáscsökkentő krémekkel kezeljük, de ebben az esetben magát a belső gyulladást kell előbb megszüntetni – hangsúlyozta.

Hozzátette, hogy erős napsütés is kiválthat allergiás kiütéseket, amelyek általában apró, vörös, viszkető pöttyök formájában jelentkeznek. Azoknak, akik hajlamosak a napallergiára, azt tanácsolja, hogy fokozatos napozással készüljenek fel egy nyári vízparti nyaralásra. Ajánlja még azt is, hogy nyaraláshoz valamilyen antihisztamin tablettát vigyünk magukkal, ezek a gyógyszerek ugyanis nemcsak a szénanátha, hanem a viszkető kiütések, sőt a rovar- és

Mindenkinek évente legalább egyszer ajánlott bőrgyógyászal megnézetnie az anyajegyeit. A melanóma ugyanis időben felismerve gyógyítható, ám rövid időn belül halálos áttéteket okozhat!

medúzacsípések tüneteire ellen is hatásosak. Ha viszont a forgalomban lévő antihisztamin gélt használjuk, utána a bekent területet semmiképp ne érje nap, mert fényérzékenyít a gél vivőanyaga.

VÍRUSOS BŐRFERTŐZÉSEK

Szintén igen gyakoriak a vírusos fertőzéssel terjedő bőrbetegségek. A szakorvos példaként emelte ki az *uszodaszemölcsöt*, ami testszerte, míg az ún. *egyszerű szemölcs* leginkább kézen és talpon szokott megjelenni.

A szemölcsöket általában – mint elmondta – ecsetelővel kezelik, vagy lekaparják, illetve elektrokauterrel leégetik. A *herpesz* úgyszintén egy vírusos eredetű megbetegedés.

– Nem gyógyítható, mert a vírus beveszi magát az idegdúcokba, s ott élőszködik. Annak, aki egyszer elkapta, benne marad a szervezetében, ezért bármikor újra tüneteket okozhat. A betegség előjöhethet stressz, láz, erős napsütés hatására. A herpesz tehát visszatérő betegség, csak a tünete kezelhető az erre kifejlesztett készítményekkel – hangsúlyozta.

Az *övsömörnek* nevezett betegséget a bárányhimlő vírusa okozza.

– A legtöbb ember átesik a bárányhimlőn. Ez is, akárcsak a herpesz vírus, az idegdúcokba veszi be magát a gerincoszlop

mentén. Főleg idősebb korban vagy az immunrendszer meggyöngyülésekor találkozunk ezzel a betegséggel, amikor is az idegek mentén „kimászik” a vírus, s a bőrön elváltozásokat okoz – magyarázta a doktornő. Mint mondta, érdekessége, hogy mindig csak az egyik, a jobb vagy a baloldalon jelenik meg. Nemcsak a törzsön, a mellkason, de kijöhet a fejbőrön és az arcon is, amire sokan nem is gon-

A szemölcsök kisebb-nagyobb kemény bőrkínövések a test különböző részein. Az elmúlt években jelentősen megnövekedett hazánkban a szemölcsös megbetegedések száma. Ennek oka, hogy több időt töltünk fürdőkben és uszodákban, használunk közös edzőtermi sportszereket, ezek pedig növelik annak kockázatát, hogy megfertőződjünk a szemölcsöt okozó vírusok valamelyikével.

dolnak. Erős fájdalom vezet be, s utána jelennek meg a piros hólyagos kiütések, amelyek egy-két hét alatt pörkösödnek.

– Az idősebb embereknél komoly fájdalmat okozhat még a pörkösödés után is, amire fájdalomcsillapító szedése ajánlott – fűzte hozzá.

Az övsömörre a bőrgyógyászok vírus elleni tablettákat írnak fel, a beteg bőrfelületet pedig külsőleg fertőtlenítik, hogy a kiütések gyorsabban leszáradjanak, és hamarabb begyógyuljanak.

– A fertőtlenítés azért is fontos, nehogy felülferőzödjön a sérült bőrfelület – hangsúlyozta Dr. Boér Nóra.

Megemlítette még az úgynevezett *fibrómákat*, más néven bőrtüskéket, amelyek igen sok embernél jelentkeznek – általában harminc éves kor után –, s főként azoknál, akiknek puhább, izzadékonyabb a bőre. Elsősorban a nyakon, hónaljban és a mellék alatt jelennek meg. A fibrómát, a közhiedelemmel ellentétben, nem fertőzés okozza, hanem korral járó elváltozás, kezelés hiányában egyre több jelenik meg a testen. A fibrómák – mint mondta –, akár csak a szemölcsök, elektrokauterrel vagy fagyasztással eltávolíthatók.

A BŐR- ÉS KÖRÖMGOMBA

A szakorvos tapasztalata szerint gyakoriak a bőrgombás és bakteriális megbetegedések is, különösen nyáron.

– Ilyenkor ugyanis kevesebb ruha van rajtunk, így könnyebben megfertőződhetünk, s a melegben a kórokozók is gyorsabban terjednek. A *bőrgomba* leggyakrabban viszkető, vörösdő, karéj alakú foltként jelentkezik – magyarázta.

Lábgombát leginkább az uszodákban lehet összeszedni, a hajlatok, mint például a hónalj, combtő gombásodását általában az izzadás okozza. Megemlítette még, hogy szintén gyakori megbetegedés az úgynevezett *napgomba*.

– Ez legtöbbször nyár végén jelentkezik, s az emberek azt veszik észre magukon, hogy napozás után kisebb-nagyobb, nem ritkán éremnyi nagyságú fehér kerek foltok jelennek meg a mellkasukon, illetve a hátukon – fejtette ki.

Mint mondta, a bőrgombák krémekkel és oldatokkal jól kezelhetők. A köröm gombásodása azonban jóval nehezebben gyógyítható betegség. A szakorvos hangsúlyozta, hogy az ütéstől vagy egyszerűen csak a cipő nyomásától sérült láb- körömre nagyon kell vigyázni, mert a körömrpedésekben megtelepedhet a gomba.

– A köröm gombásodása gyakoribb idős korban a rossz

vérkeringés miatt, de okozhatja rossz higiénia is, ha a láb gyakran beleizzad a cipőbe. A köröm elszíneződik, sárgás-fehér színűvé válik és meg is vastagszik – magyarázta. Kiemelte, hogy a fertőzés a kezdeti szakaszban még gombaölő körömlakkal kezelhető, de később már csakis belsőleg, gyógyszereszedéssel mulasztható el. A kezelés pedig hosszadalmas, több hónapig, akár félévig is eltart, s igen költséges. Hozzátette ugyanakkor, hogy a mai korszerű készítmények már nem károsítják a májat és vérképet, mint a régebbi gyógyszerek.

Hangsúlyozta még, hogy a körömgomba megjelenésekor a cipőket mindenképpen ki kell fertőtleníteni.

RÁKOS ELVÁLTOZÁSOK A BŐRÖN

Dr. Boér Nóra elmondta, hogy minden alkalommal, amikor egy beteg valamilyen panasszal felkeresi, megvizsgálja az anyajegyeit és az egész bőrfelületet is.

– A *basalioma* (*bazalióma*), ami egyfajta rosszindulatú bőrdaganat ugyanis újabban már a fiatalabbaknál, a harmincas éveikben járóknál is megjelenik. Ez egy 0,5–1 centiméteres bőrszínű, fényes, néha vérző kiemelkedés. Egy olyan rosszindulatú daganat, amely nem ad áttétet, sebészileg eltávolítható, s utókezelést nem igényel – magyarázta. Más a helyzet viszont a *melanomával*, vagyis a festéksejtes bőrrákkal, ami hamar áttétet okoz. Azért nagyon fontos időben felismerni, mert a kezdeti szakaszban sebészileg ez is eltávolítható és teljesen gyógyítható. Ha viszont már nyirokcsomó vagy egyéb belszervi áttétet okozott, komplex onkológiai kezelés szükséges, sajnos néha sikertelen eredménnyel. Az anyajegyeket ezért a szakorvos dermatoszkóppal nézi át, ami megvilágítja és tízszeresére nagyítja azokat.

Ha valamilyen pigmenteltérést lát, ami melanómára utal, akkor javasolja a folt kimetszését és szövettani vizsgálatát.

– Mindig figyelni kell magunkon, nem változik-e színben,

A basalioma a hám legalsó rétegéből eredő bőrrák. Többször az egész élet során „összegyűjtött” napfény káros következményeként keletkezik a bőrön, legtöbbször az arcon, orrháton vagy orrszárnnyakon, fülon vagy a vállakon.

alakban valamelyik anyajegyünk. A néhány hónap alatt látványosan növekvő, deformálódó vagy a színét változtató foltok gyanúsak lehetnek. Nem feltétlenül nagy anyajegyekről van szó, lehet akár csak 5 mm-es is. Jellemző viszont a színe, ami sötét, leginkább fekete – emelte ki a doktornő. Hozzátette, hogy a barna *pigmentfoltok* zöme alapvetően nem melanóma, hiszen ahogy öregsünk, egyre több jelenik meg a bőrünkön, s nagy részük ártalmatlan bőrelváltozás.

– Sokan azt gondolják, hogy a világos, szőrös, köznyelven *bibircsók*nak nevezett kinövések veszélyesek. Ezek valójában csak esztétikai problémák, igen ritkán alakul ki belőlük melanóma. Sokkal inkább a lapos foltokra kell figyelmet fordítani – hangsúlyozta. Mint elmondta, a másik, régóta elterjedt tévhit, hogy nem szabad sebészileg eltávolítani egy anyajegyét, mert a beavatkozás bőrrákot okozhat.

Ez a képzet – mint mondta – abból alakulhatott ki, hogy sok esetben már túl későn távolítottak el a bőrből egy rákos növedéket, ami addigra olyan súlyos áttéteket okozott, hogy a beteg életét már nem tudták az orvosok megmenteni. – Így épp ellenkezőleg, ha bármi gyanús vagy erősen szabálytalan elváltozást észlelünk, jobb hamar kimetszeni, hiszen ezzel éppen hogy egy későbbi elrákosodást, áttétek kialakulását előzzük meg – figyelmeztetett. Ezért kiemelten fontos az évenkénti melanoma szűrés, mely életeket menthet.

Következő számunkban a gyermek- és serdülőkori bőrproblémákkal foglalkozunk.

Kovács Andrea

Elérhetőség: www.gadorpoliklinika.hu